

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาระบบสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต : การดำเนินงานและปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกของสหกรณ์ จำนวน 384 ตัวอย่างจำแนกเป็นสมาชิก สาขาปัตตานี จำนวน 56 ตัวอย่าง สาขายะลา จำนวน 146 ตัวอย่าง และสาขานราธิวาส จำนวน 182 ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน และประธานกลุ่มสมาชิก จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ มีทั้งหมด 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต และแบบสนทนากลุ่มที่ครอบคลุมเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 384 คน ได้แก่ สาขาปัตตานี จำนวน 56 คน สาขายะลา จำนวน 146 คน และสาขานราธิวาส จำนวน 182 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 6 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 3 คน และประธานกลุ่มสมาชิก จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบแบบที่ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One – way ANOVA และแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต และข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนานำเสนอในรูปความเรียงเพื่อนำเสนอปัญหาและแนวทางการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัต

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัด : การดำเนินงานและปัญหา ผลการวิจัย ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า เพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี สำเร็จการศึกษาด้านสามัญในระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาด้านศาสนาในระดับชั้นชานาเวีย มีสถานภาพแต่งงานแล้ว ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน มีรายได้อยู่ในช่วงระหว่าง 11,001 – 20,000 บาท มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกในช่วงระหว่าง 3 – 6 ปี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ตามหลักชะรีอะฮ์ รองลงมา คือ ด้านการพิจารณาค่าขอสินเชื่อ และด้านการอนุมัติสินเชื่อ ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้ ดังนี้

ด้านการพิจารณาค่าขอสินเชื่อในภาพรวมอยู่ในมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สหกรณ์มีการสอบถามและตรวจสอบการชำระหนี้ของสมาชิก และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สหกรณ์มีการสอบถามบุคลิกภาพของสมาชิก เช่น การละหมาด ญะมาอะห์ การจ่ายซะกาต การฟังการสอนศาสนา และอื่นๆ

ด้านการอนุมัติสินเชื่อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สหกรณ์มีการตรวจสอบหลักประกันของผู้ขอสินเชื่อ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สหกรณ์มีการพิจารณาถึงภาวะเศรษฐกิจนโยบายของรัฐบาล และปัจจัยที่อื่นๆ ที่มีส่วนต่อการพิจารณาให้สินเชื่อ

ด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สหกรณ์มีการแจ้งเตือนวันเวลาชำระหนี้ให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สหกรณ์มีการลงโทษสมาชิกในกรณีที่ค้างชำระหนี้เป็นเวลานานและขาดการติดต่อกับสหกรณ์

ด้านผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามหลักชะรีอะฮ์ของสหกรณ์อิสลามปีนากำกัด พบว่า การดำเนินงานด้านสินเชื่อตามหลักชะรีอะฮ์ของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกล่าวหรือเปิดเผยในส่วนราคาต้นทุนและกำไรของสินค้าที่ทำการซื้อขายอย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การกำหนดอัตรากำไรที่มีความเหมาะสม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบีน่า จำกัด โดยจำแนกตามตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ด้านศาสนา ระดับการศึกษาด้านสามัญ สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า เพศ การศึกษาด้านสามัญ รายได้ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก โดยรวมไม่แตกต่างกัน การศึกษาด้านศาสนา และอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 และอายุ และสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบีน่า จำกัด ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบีน่า จำกัด มีดังนี้

ปัญหาด้านการพิจารณาคำขอสินเชื่อ พบว่า แบบฟอร์มคำขอสินเชื่อของสหกรณ์ยังมีช่องโหว่ สหกรณ์ไม่สามารถนำข้อมูลจากแบบฟอร์มเอกสารคำขอสินเชื่อมาประกอบการพิจารณาอนุมัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาด้านการอนุมัติสินเชื่อ พบว่า ขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อของสหกรณ์ยังมีความล่าช้าและการขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการสินเชื่อ เช่น ไม่สามารถอนุมัติสินเชื่อตามข้อมูลข้อเท็จจริงของสมาชิกได้ และกรรมการบางท่านยังขาดความรู้เกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ

ปัญหาด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้ พบว่า ความล่าช้าและขาดความต่อเนื่องในการชำระหนี้ของสมาชิก เนื่องด้วยสาเหตุการขาดความหนักในการชำระหนี้ รายได้น้อยซึ่งไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ และความไม่เด็ดขาดในการติดตามและเร่งรัดหนี้ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ปัญหาการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามหลักชะรีอะฮฺ พบว่า สมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเงินอิสลาม ผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่สหกรณ์เปิดให้บริการมีสัญญาครอบงำเพียงอย่างเดียว และยังไม่มียกข้อบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับสหกรณ์อิสลามจึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานพอสมควร

2. และส่วนแนวทางการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบีน่า จำกัด พบว่า สหกรณ์จะต้องมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อทุกประเภทกับสมาชิกแต่ละราย และจำเป็นจะต้องสร้างวินัยทางการเงิน ตลอดจนการเสริมสร้างอาชีพแก่สมาชิก เพื่อให้สามารถชำระหนี้ได้ตามที่ตกลงไว้กับสหกรณ์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามป็นาจำกัดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามหลักชะรีอะฮ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการพิจารณาค่าขอสินเชื่อ ด้านการอนุมัติสินเชื่อ โดยส่วนการติดตามและเร่งรัดหนี้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนี้

ด้านการพิจารณาค่าขอสินเชื่อ ภาพรวมสหกรณ์จะให้ความสำคัญในการตรวจสอบถึงประวัติการขอสินเชื่อและประวัติการชำระหนี้ที่ผ่านมา ตรวจสอบวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ รวมทั้งตรวจสอบบุคลิกภาพและการยึดมั่นในศาสนาอิสลามของสมาชิก และตรวจสอบเอกสารอย่างละเอียดเพื่อป้องกันไม่ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์สินเชื่อต่อไป จะอยู่ในระดับมาก แต่สหกรณ์ก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบปัจจัยเหล่านี้ให้ละเอียดมากขึ้นกว่าเดิม จะส่งผลให้การวิเคราะห์อนุมัติมีความสะดวกมากขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะความครบถ้วนของข้อมูล สอดคล้องกับไพจิตร สุขสมบูรณ์ และนิชา นพากร (2560 : 108) กล่าวว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้ ประวัติการสะสมหนี้ จำนวนบุคคลในการดูแล ประวัติการกู้ยืมเงิน ระยะเวลาการกู้ยืม รายได้ต่อเดือน สถานภาพการสมรส ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ยอดเงินกู้ยืม ประวัติการชำระหนี้ จำนวนหนี้ที่มี ประวัติการฝากเงิน และรายจ่ายต่อเดือน”

ด้านการอนุมัติสินเชื่อ ภาพรวมสหกรณ์จะให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ตรวจสอบความสามารถในการหารายได้หรือการประกอบอาชีพของผู้ขอสินเชื่อ และตรวจสอบการส่งเงินงวดการชำระหนี้ ความรับผิดชอบต่อการชำระหนี้ตามที่กำหนด ตรวจสอบทรัพย์สินค้ำประกัน รวมทั้งให้วิเคราะห์ถึงบุคลิกภาพและความรับผิดชอบหรืออمانةของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์จะอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิโรจน์ หระสิทธิ์ (2553) กล่าวว่า “ระดับการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของพนักงานสินเชื่อธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับสูงสุดไปหาต่ำสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์หลักประกันสินเชื่อ ด้านการควบคุมภายในเกี่ยวกับลูกหนี้ และด้านการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ แต่สหกรณ์ก็ไม่ควรละเลยและจำเป็นจะต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ นี้ เนื่องจากมีผลต่อการบริหารสินเชื่อและการติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์ ถ้าหากสหกรณ์มีความรัดกุม และตรวจสอบปัจจัยต่าง ๆ อย่างละเอียดจะส่งผลสะดวกและง่ายต่อการติดตามและเร่งรัดหนี้ และการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถป้องกันหนี้สูญได้เป็นอย่างดี” และสอดคล้องกับ Keong (2012: 82) กล่าวว่า “ก่อนตัดสินใจให้สินเชื่อ สถาบันการเงินควรจะต้องให้ความสำคัญ

กับหลักเกณฑ์การพิจารณา 7 ประการ (7·C of Credit) คือ 1. อุปนิสัย 2. ความสามารถในการหารายได้ 3. เงินทุน 4. หลักประกัน 5. สถานการณ์ต่าง ๆ 6. การควบคุม และ 7.สามัญสำนึก”

ด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้ ภาพรวมของการติดตามและเร่งรัดหนี้จะอยู่ในระดับมาก แต่สหกรณ์ก็ยังคงมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการติดตามและเร่งรัดหนี้ เพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องการติดตามและเร่งรัดหนี้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่มีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิก เช่น การที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีความเคร่งครัดในการติดตามและเร่งรัดหนี้ มีการทวงถาม และส่งหนังสือแจ้งเตือนแก่สมาชิกที่ค้างชำระหนี้ แจ้งเตือนและเข้าหาสมาชิกที่ค้างชำระหนี้และขาดการติดต่อกับสหกรณ์เป็นเวลานานหลายเดือนอย่างสม่ำเสมอจะมีส่วนต่อการชำระหนี้ของสมาชิก และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อ สอดคล้องกับสมฤทัย บัวกิ่ง (ม.ป.ป.) กล่าวว่า “การติดตามหนี้ของสหกรณ์ จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่มาติดตามทวงหนี้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้ มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด”

ด้านผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามหลักชะริอะฮ์ของสหกรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน การให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์จะกระทำด้วยหลักสัญญาการซื้อขาย การซื้อขายสินค้าในขณะการทำสัญญาสินเชื่อ สหกรณ์จะต้องถือกรรมสิทธิ์ในการสินค้าอย่างสมบูรณ์แล้วจะทำการซื้อขายสินค้าให้แก่ลูกค้าหรือสมาชิก โดยสหกรณ์จะต้องมีการเปิดเผยค่าสินค้าในส่วนของตนและบวกด้วยกำไรอย่างชัดเจน ในความเป็นจริงแล้วสหกรณ์อิสลามบิना จำกัด ได้ดำเนินการด้านการให้บริการสินเชื่อโดยใช้สัญญาการซื้อขายแบบมูรอเบหะฮะฮ์ซึ่งถูกต้องตามหลักกฎหมายอิสลาม สอดคล้องกับอัลกุรอานในอายะฮ์ที่ 275 สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ความว่า “และอัลลอฮ์นั้นทรงอนุมัติการค้าขาย และทรงห้ามการเอาดอกเบี้ย” สอดคล้องกับวะหะฮ์ฮ์ อัลซุฮัยลี (al-Zuhaili, 2002 : 320) กล่าวว่า “การซื้อขายแบบผ่อนชำระด้วยการเพิ่มราคาเป็นที่อนุมัติตามหลักการอิสลามตามที่ศนะฮ์ของอุละมาอ์ส่วนใหญ่ ได้แก่ มัชฮับหะนะฟี มอลิกีย์ ซาฟีอี และหัมบะลี และสอดคล้องกับมุฮัมมัดฟาดีล มะมิง (2550: 212) กล่าวว่า “สถาบันการเงินอิสลามทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์อิสลามปัตตานี สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด สหกรณ์อิสลามบินา จำกัด และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ได้เปิดเผยในส่วนของราคาต้นทุนบวกกำไรที่ชัดเจน ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับหลักกฎหมายอิสลาม”

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบินา จำกัด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

จำแนกตามเพศที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการอนุมัติสินเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 สอดคล้องกับชญาตานุภาพานิชย์ และธนสุวิทย์ ทับทิมศิริรักษ์ (ม.ป.ป.) ผลการศึกษาพบว่า “สมาชิกที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการให้บริการสินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี จำกัด ในเขตจังหวัดอุดรธานีใน

ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและด้านประชาสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05”

จำแนกตามอายุที่ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอนุมัติสินเชื่อ และด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และ .01 ตามลำดับ สอดคล้องกับอสิสราร รัตนไทรแก้ว (2552) ผลการศึกษาพบว่า “ประชาชนผู้เข้ารับการบริการที่มีอายุที่ต่างกันจะมีความแตกต่างกัน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อาคารและสถานที่”

จำแนกตามระดับการศึกษาด้านศาสนาที่ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ ความสำคัญ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอนุมัติสินเชื่อ และด้านผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามหลักชะรีอะฮ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 สอดคล้องกับชญาตา มุลพานิชย์ และธนสุวิทย์ ทับทิมรุกข์ (ม.ป.ป.) ผลการศึกษาพบว่า “สมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการรับบริการด้านสินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี จำกัดในเขตจังหวัดอุดรธานีในภาพรวมอุดรธานีแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์และบริการด้านกระบวนการให้บริการด้านบุคลากรด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกและด้านประชาสัมพันธ์ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกแต่ละคนได้รับความรู้ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริการสินเชื่อไม่เหมือนกัน”

จำแนกตามสถานภาพที่ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 สอดคล้องกับ อัจฉราภรณ์ ชูวงศ์ (2559) ผลการศึกษาพบว่า “สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นาวิกโยธิน จำกัด ที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านความเชื่อในมาตรฐานคุณภาพบริการ ด้านมาตรฐานการให้บริการ ด้านความปลอดภัย และด้านการติดต่อสื่อสาร สมาชิกมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้ให้บริการ สมาชิกมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการแตกต่างกัน”

จำแนกตามอาชีพที่ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอนุมัติสินเชื่อ และด้านผลิตภัณฑ์ตามหลักชะรีอะฮ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .01 และด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่ความมั่นคงในประกอบอาชีพ ได้แก่ สมาชิกที่ประกอบอาชีพรับราชการ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา พนักงาน

เอกชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามมากกว่าสมาชิกที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ที่ดีขึ้น

จำแนกตามรายได้ที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อัจฉราภรณ์ ชูวงษ์ (2559) ผลการศึกษาพบว่า “สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นาวิกโยธิน จำกัด ที่มีรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน”

จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและเร่งรัดหนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 สอดคล้องกับจุฑาไล ธรรมสัตรู (2553) ผลการศึกษาพบว่า “สมาชิกที่มีระยะเวลาต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี จำกัด โดยรวม ด้านบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ด้าน ขั้นตอนหรือกระบวนการ ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้าน การส่งเสริมการตลาด ไม่แตกต่างกัน” และสอดคล้องกับชญาดา มุลพานิชย์ และธนสุวิทย์ ทับทิมรุกข์ (ม.ป.ป.) ผลการศึกษาพบว่า “สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกันมีทัศนคติต่อการรับบริการด้านสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี จำกัดในเขตจังหวัดในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์และบริการด้านกระบวนการ ให้บริการด้านบุคลากรและ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สมาชิกสหกรณ์ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมาหลายปีอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในการบริการที่ดีขึ้น”

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ปัญหาการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบีน่า จำกัด ดังนี้

ปัญหาด้านการพิจารณาค่าขอสินเชื่อ พบว่า แบบฟอร์มคำขอสินเชื่อของสหกรณ์ยังมีช่องโหว่ สหกรณ์ไม่สามารถนำข้อมูลจากแบบฟอร์มเอกสารคำขอสินเชื่อมาประกอบการพิจารณาอนุมัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลของผู้ขอใช้บริการสินเชื่อของสหกรณ์แบบไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

ปัญหาด้านการอนุมัติสินเชื่อ พบว่า ขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อของสหกรณ์ยังมีความล่าช้าและการขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการสินเชื่อ เช่น ไม่สามารถอนุมัติสินเชื่อตามข้อมูลที่แท้จริงของสมาชิกได้ และกรรมการบางท่านยังขาดความรู้เกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ สอดคล้องกับประสพชัย พสุนนท์ (2558 : 87) กล่าวว่า “ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ คือ การขาดแคลนทุนดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ ทำให้ที่ตั้งไม่เหมาะสม การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ การขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก ความไม่พร้อมและขาดศักยภาพของคณะกรรมการสหกรณ์ และฝ่ายจัดการขาดทักษะและความรู้ในการดำเนินงานทางธุรกิจสินเชื่อ ” และยังสอดคล้องกับรังสรรค์ ปิติปัญญา (2553) กล่าวว่า “คณะกรรมการสหกรณ์จำนวนมากยังขาดความรู้ด้านสหกรณ์ และ

บริหารจัดการธุรกิจการเงิน นอกจากนั้นยังไม่มีเวลาทำงานให้สหกรณ์ ทั้งนี้เป็นผลมาจากต้องให้เวลากับงานประจำของตนเองก่อน ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องและจำเป็น”

ปัญหาการดำเนินงานติดตามและเร่งรัดหนี้ พบว่า ความล่าช้าและขาดความต่อเนื่องในการชำระหนี้ของสมาชิก เนื่องด้วยสาเหตุการขาดความหนักในการชำระหนี้ รายได้น้อยซึ่งไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ และการไม่เด็ดขาดในการติดตามและเร่งรัดหนี้ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์สอดคล้องกับมุฮัมหมัดฟาดีล มะมิง (2550: 204-205) กล่าวว่า “การล่าช้าชำระหนี้ โดยลูกค้าจะล่าช้าในการชำระหนี้ โดยสหกรณ์จะต้องติดตามเร่งรัดหนี้เป็นระยะ การล่าช้าในการชำระหนี้ถือว่าเป็นปัญหามาก เพราะสหกรณ์นั้นไม่สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยจึงมีแนวคิดที่จะค้างชำระก็ได้ จากแนวคิดดังกล่าวอาจจะทำให้กำไรของสหกรณ์อิสลามลดลง”

ปัญหาการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามหลักชะรีอะฮฺ พบว่า สมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเงินอิสลาม สอดคล้องกับอานิส พัฒนปรีชาวงศ (2553: 24) กล่าวว่า “ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเป็นชาวมุสลิมยังขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการซื้อขายแบบผ่อนส่งตามหลักการอิสลาม” ผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่สหกรณ์เปิดให้บริการมีมูรอบะหะฮฺเพียงอย่างเดียว และยังไม่มีการบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับสหกรณ์อิสลามจึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานพอสมควร สอดคล้องกับอับดุลรอหิม สะเต (2555 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า “ปัญหาโดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาบุคคลทั้งฝ่ายสหกรณ์และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในประเด็นของหลักการอิสลามมาปรับตัวให้สอดคล้องระหว่างหลักการอิสลามกับหลักกฎหมายบ้านเมือง”

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาเรื่องระบบสินเชื่อของสหกรณ์อิสลามบินา จำกัด: การดำเนินงานและปัญหา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สหกรณ์จะต้องมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อทุกประเภทกับสมาชิกแต่ละราย และจำเป็นจะต้องสร้างวินัยทางการเงิน และเสริมสร้างอาชีพแก่สมาชิก เพื่อให้สามารถชำระหนี้ได้ตามที่ตกลงไว้กับสหกรณ์ และมีเงินเหลือออมไว้กับสหกรณ์
2. สหกรณ์ควรกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำขอสินเชื่ออย่างชัดเจน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ควรแนะนำให้ผู้ขอสินเชื่อแนบเอกสารให้ครบถ้วนสมบูรณ์จึงจะทำการพิจารณา
3. ควรให้สมาชิกมีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมการเป็นเจ้าของร่วมกับสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ควรมีความเด็ดขาดในการติดตามและเร่งรัดหนี้และควรให้มีการกระทำอย่างต่อเนื่อง

4. ควรให้มีการจัดอบรมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินตามหลักกฎหมายอิสลามให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ที่สหกรณ์นำมาปฏิบัติใช้ เพื่อให้สมาชิกเกิดความเข้าใจและพยายามไม่ยุ่งเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินที่มีดอกเบี้ย

5. ควรให้มีการผลักดันพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) เกี่ยวกับสหกรณ์อิสลามให้สหกรณ์ประเภทหนึ่งที่ถูกบรรจุไว้ในกระทรวง เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ และสามารถดำเนินงานได้ถูกต้องตามกฎหมาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยในครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรให้มีการศึกษาระบบการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์อิสลาม โดยมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ หรือวิจัยแบบผสมโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

2. ควรให้การศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อตามหลักชะรีอะฮ์ของสหกรณ์อิสลาม

3. ควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารสินเชื่อตามหลักชะรีอะฮ์ระหว่างสหกรณ์อิสลามกับธนาคารอิสลาม

Prince of Songkla University
Pattani Campus